

Ђино Ђивановић

НАЈВЕЋМА И ПТИЦЕ ДИШУ НА НОС

Највећма и птице дишу на нос. Трују се изгореним угљеном, падају на тло код спалионице, гдје им успут испада и језик, и то прије него доврше

роман-пегаз и посвете се дивној поезији коју су чувале за оне дане које дијеле јесен од циче зиме. Касније ионако не би било времена за читање. Оне што би остале,

забаву би тражиле начисто се трудећи преживјети. Добро да ово није басна, и да птице одавно не умиру због таквих тривијалности. Међу њима, има и оних

које ће за инат у руксак стрпати двије књиге пјесама и пут под крила, на радост неких црва и штеточина младог купуса, читати дубоко у ноћ, топлу јужну ноћ.

Диван вјетар расположења, мало и кажем. Сјећања из спљеоочнице, негдје од тамо до завијених путева између двије падине гдје узбрдо постаје низбрдо. Териториј је скројен као балон стиснут морем и високим копном. Кад се моћна шака опусти, простор чујно направи флоп и опет се рашири у својој наочитости знаној само њему. Као да узме двије порције јањетине у Нишу, као Супило у ресторану Балкан, двије године прије него је у меланколичној депресији одлежао посљедње дане

кухајући грах у лондонској соби, ето тако туче вјетар. Танку одјећу око кољена тресе као заставе и травке на пољанама, потапше их по раменима, понуди и пиштољ, али не дају се оне узнемирити. Иза црте с којом се приближава солстициј још увијек је прољетно јасно, шушти сушта истанчаност крошњи, прве трешње љековите су такођер.

Еј човјече без теме, једна година
два славља, један покољ, пут заметен
пјесмом, еј! Узвишени корисниче, напредни
сукреатору, ни жута на Хомеровој глави
није издржала, размазује се, усред најјачих
дана међу везама, види се боље, види се
боље! Супергринго, суперскејтеру на бијелој
палачи, и једној и другој, отпухни маслчак
насред врта, усправи обје руке у небо
као свети телевизијски трудбеник, нек ти двије
птице слете на дланове, стави тај шешир, обуци
платно у којем чуваш брашно и цупни и цмокни
ту жицу, траварицу, сламарицу, црвенкапицу
што се ваља у брошираним ципелицама боје
јаја, крви, меда, бршљана и потока. Обрамбени
водителју који уводиш, додирујеш и сљубљујеш
дивотну, гдје не знаш гдје је љепше! Гајдашица
је једра млада плућата пропупала кантауторица
међу гојазним бијело-црним свирцима, отвара
своје усне, чита си с усана, лизне их док миче
цијев из грла, народ је завичајно скренуо међу
дланове, иза шљема, цвјетић је иза ознојеног уха.

Глејте, то није мој говор, ја кад се имам
имам се, кад не, говорим још и више! Али о
себи увијек с позивницом, с комадом бакрене
буке међу прстима. Није то ништа друго него
штапин, једна бакља, свјећица за пудинг-торту,
бисквит-чоколада-ораси, пуши уњ синко! И хоћу!
Нови раст, кад замахнем руком кроз гране

да осјетим трему, да рајчица букне попут
оне на прозору прашуме и појави се мајка
телевизије, да из дивне смјесе мога желуца по
тко зна који пут као из локвице воде никне
стабло, прво младо паперјасто, потом орно
с хрђом морских конопа по себи, усред отока,
најстарије у племену. Па да дишем, тратим,
запањујем, праштам, љубим у чело, или да
устајем, једем, одлазим по послу, водим
разуман живот, откријем одакле сам дошао.
Да питам: зар сам могао испарити у трен ока?
Зар је све садржано у свему?
Зар тијело воли своју душу као и она њега?
Глејте, у понављању није јасноћа, мирис одоздо
свеједно допире горе, сад бих негдје на том великом
копну окруженом средњим морем скочио с вреле
литице за тобом, то је сјећање старије од мене.

Готово па ништа осим тишине, немицања.
Скоро да и не дишем ништа, осим мисли.
Њих дробим под прсним кошом, под
грудобраном черечим до кончастих нити.
И док их мрвим, њушим то расцвјетало
распадајуће тијело.
Ставио бих га и на језик
да давно нисам рекао, не.
Данас ћу више пута проћи истом стазом.
Кожа међу ножним прстима бити ће суха
и угодна на додир.
Проћи ћу болно пуно пута том стазом
и доказивати: већ сам био овдје.
Као глупа мушица на вањском стаклу
балконског прозора, што креће па застаје.
И свако питање је сувишно, чак и ово вријећање инсекта
екстрасензорно је као кључаница.
Видјети није једнако осјећати, знати постане исто што
и кључ у брави, у кључном тренутку,
о чавлић на врху врата овјешена тканина.
То јест, огромна претпоставка, комад немира,
могућа погрешка и големи вишак слободног времена.

Хтио сам се утопити, ускочити у то
месо троструким салтом непознате
ми екстензије од три слова, звизнути
од љубави као у растопљену кокосову
маст, и тада можда заиста остварити
жељу да те поједем, да сазнам може ли
се барем тако без ријечи и додира до
друге стране гдје бих се коначно смирио.
Жестоко сам канио зарезати по том мору,
изронити удахом нових живљења, летимице
склонити влагу око очију, снове да долазим
на крај и на том крају увијек неприпремљен
чекам казну. Срце ме пробуди, завеже ми
оштро уже око грла, коцкасто-линијски узорци
тако су лијепи, као облаци кад их гледам одозго.
С правим ријечима задовољан, удобно скројен летим,
летим, кад чујем да се упућујеш, кад ходаш по
валовима и запљускујеш ме у свом атељеу,
индијанко, пиратицо, имаш десет прстију на ногама
и сваки је љубичаста олуја у мом желуцу!

Ја сам човјек пун чежње,
знам да се не би рекло, али
Шаламуну вјерујем од тачке у којој признаје
да пада под стол кад се сјети писма
које је тог јутра од ње примио.
Хана ми је неку ноћ објашњавала каква је Метка
жена. Није тражила рјешења у списима, послушала је како
звучи мистериј, читала је лист за листом
а и ја сам се ухватио у дохваћање,
Земљу сам окренуо и на каванској улици
причао о засједању,
број један – наши стари другови у новим
улогама,
број два – цигарете, пиво, смијех над мијенама.
Чежње су злато, по долар за унцу
јефтино и глатко продајем, нећу дати успомене.
Поновно гледам глумицу како обавља свој посао.

Након олакшања, каже ми, радуј се самоћи,
не бјежи посвуда, буди јаснији, о лагана мисли.
Без стиснуте песнице у зраку, моја борба се наставља
типичним методама попут; довлачим-гурам од себе људе-
пјесме.

„Још има каоса који тек стиже“ упозорили
су један & пратећи, настављајући безбучну
битку с бубњевима, понављајућом
пјесмом о томе како ће га слиједити, дубоко,
дубоко, замарајући се вратима која су експлодирала
свако мало, а и шкрипала су, звонц-звонц,
као просиначки украсни бор на јавној расвјети
с југа. И тад сам разумио: постоје људи који не виде,
који уђу и сједну ти пред нос, наставе сједити.
Скочио сам у хипу: „мислити кризу“ значи управо
то! Има људи који се парадно забијају у простор. Да је тог
часа нешто више нервозне кичме колало мојим
леђима мислим да бих неповратно и прегласно шапнуо,
ваљда и ударио шаком о дрво пред собом. Крепко се
суздржах. Напосљетку сам схватио да
морам отићи по сљез, одабрати предсобље,
потом ушетати у купаону и спасити нешто времена,
казивати о стварима пред зрцалом, причекати, стати, управо овдје.

Кад сам тек стигао овдје, било је још
толико простора, мала гомила. Знали смо
залазити у некоћ важно мјесто гдје су
ми причали о најљепшем квадрату града,
правом бомбону-бисеру.
Један је пак тврдио (увијек је сједио по страни,
гдје се касније изгубио, можда се још знамо?)
како све то треба сравнити са земљом, а био је
домољуб, да се разумије. Јер да би ту тако
лијепо легао један стадион, бетонски
бруталан, за стотину хиљада душа, ако се
сјећам. Није то био озбиљан приједлог,

али смијали смо се, анализирали, а ја сам предњачио и мозгао о заједничким младостима. Генерације су тада још биле необично битне. Касније, остану само људи, међугенерациска аутоцеста обраћања и схваћања. Често смо знали у пару кренути на ручак, вечеру или шетњу. Једном приликом морали смо заобићи редовну трасу јер се одвијао први антиконтинентални народни митинг. Памтим рану јесен, копља и заставе, непристојно велик круг људи, гануће јер се не сналазим у артикулацији страха, одбојности и погледа у будућност. Али свеједно смо се сјајно споразумијевали, знам да сам прстом описивао лет ластавица тврдећи да је све живо што ти се укаже стоврсни симбол, па су тако оне представљале пренешене осјећаје до другог краја свијета, оне осјећаје које ћу показати у аутобусу, па на планини, након што смо обавили чоколадну анкету и једноставно се изгубили у ноћи. Мало затим били смо спашени, а ја сам сједио напријед. Ево неки дан сам с планине био спашен други пут, и опет сам био напријед. Моје мјесто је дефинитивно напријед, кад се спуштам низ планину, кад је ријеч о томе да нетко мора први повести слово, кад онда то направим ја. Те давне ноћи бројеви су били посложени сви до једнога идентично, говорили су о неком каосу или о једном почетку. Иако све обично треба започети од нуле, изгледа да је кренуло с првим пуним бројем и предосјећајем, с пауком.